

Podmioty na prawach strony

Podmioty na prawach strony to instytucja procesowa, która dopuszcza do uczestnictwa w postępowaniu organizację społeczną i prokuratora na gruncie prawa procesowego. Podmioty te nie są jednak stronami w konkretnym postępowaniu, gdyż nie toczy się ono w ich sprawie. Występują one obok, niezależnie od strony.

Od reguły ogólnej przepisy szczególne mogą wprowadzać wyjątki. Przykładowo, art. 31 § 1a k.p.a. "Organizacja społeczna, o której mowa w § 1, może brać udział w postępowaniu w imieniu i na rzecz pracownika delegowanego na terytorium RP albo pracodawcy delegującego pracownika na terytorium RP lub z terytorium RP – za zgodą strony w imieniu i na rzecz której występuje w postępowaniu".

Podmioty na prawach strony a reguła ogólna

Rozwiązanie tego typu nie zmienia w żaden sposób reguły ogólnej. Prawa strony należy postrzegać tylko i wyłącznie jako prawa procesowe. Podmiotom nie przysługują zatem dodatkowe prawa wynikające z prawa materialnego i nie mogą one rozporządzać tymi prawami. Ponadto niemożliwa do spełnienia stanie się przesłanka uchylenia decyzji wydanej w trybie art. 155 k.p.a., która tworzy prawa nabyte dla stron jeśli podmiot wyraża zgodę na uchylenie.

Podmioty na prawach strony są powołane do dokonywania czynności procesowych w postępowaniu. Skuteczność prawna czynności jest uzależniona od realizacji wymagań, które przewidują normy prawa procesowego. Przykładowo, co do terminu jej dokonania, treści, czy formy czynności.

W konkretnych przypadkach prawo procesowe zastrzega uprawnienia procesowe tylko i wyłącznie dla strony. W praktyce oznacza to, że np. w razie pozbawienia strony możliwości czynnego udziału w postępowaniu, może ona (za zgodą strony również prokurator) żądać wznowienia postępowania. W tym wypadku otrzymuje ona wtedy możliwość oceny, czy naruszenie przepisów prawa procesowego miało wpływ na jej prawa lub obowiązki ukształtowane wskutek decyzji.

Organizacje społeczne

Na gruncie prawa jest to pojęcie rozumiane szeroko. Kodeks postępowania administracyjnego w art. 5 § 2 pkt 5 k.p.a. definiuje, że "rozumie się przez to organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje społeczne".

W praktyce oznacza to, że przyznanie praw strony organizacji społecznej uzależnione jest od realizacji dwóch przesłanek:

- niezbędna jest ochrona interesu społecznego w sytuacji, w której skutki decyzji wpływają na sytuację prawną zarówno strony, jak i innych podmiotów, np. problem ochrony środowiska naturalnego w momencie udzielania koncesji na działalność gospodarczą albo domniemane skutki społeczne przy udzielaniu zezwolenia na wyszynk lub sprzedaż alkoholu.

- uzasadnienia celami statutowymi organizacji, czyli gdy sprawa będąca przedmiotem konkretnego postępowania mieści się w zadaniach organizacji określonych w normującym ją akcie prawnym. Przykładowo, gdy organizacja zajmuje się ochroną środowiska to przesłanka zostanie spełniona, jeśli przedmiot sprawy dotyczy wydania pozwolenia wodnoprawnego.

Zaprezentowany tekst stanowi element portfolio i jest objęty majątkowymi prawami autorskimi.

Kopiowanie i rozpowszechnianie jest zabronione.

